

albicollis) (Alatalo et al. 1994). Muchárik bieleokrký je na lokalite pomerne hojným druhom a bol zistený na viacerých bodoch na uvedenom transekte.

Z územia Malých Karpát je z posledného obdobia pomerne málo údajov o výskyte muchárika čiernohlavého. Väčšina týchto údajov spadá do obdobia migrácie, teda priebehu apríla, resp. prvej polovice mája. Výskyt bol zistený v PR Čierna skala a pri VN Lozorno (ŠOP SR, ISTB, P. Puchala 2006, C. Barčák 1997), prípadne niektoré pozorovania spadajú aj druhej polovice mája (ŠOP SR, ISTB, C. Barčák 1993), čo už možno považovať aj za výskyt v hniezdnom období. Údaje z mimohniezdného obdobia sú pomerne bežné aj zo štvorcov, ktoré priamo nespádajú do celku Malých Karpát, ale nachádzajú sa v jeho okolí (Kropil 2002). Feriancová-Masárová (1997) uvádza výskyt tohto druhu z Pezinka.

Vzhľadom na to, že existuje pomerne málo údajov o tomto druhu, najmä údajov o jeho dokázanom hniezdení z posledného obdobia, bolo by vhodné venovať väčšiu pozornosť tomtu druhu. Môžeme predpokladať, že hniezdi

vo väčšej časti územia ako bolo zaznamenané pri poslednom celoplošnom mapovaní. Každý nový údaj o jeho výskyte v hniezdnom období je preto dôležité zaznamenať a zamerať sa na potvrdenie hniezdného výskytu.

Literatúra

- ALATALO R. V., GUSTAFSSON L. & LUNDBERG A. 1994: Male coloration and species recognition in sympatric flycatchers. — Proc. R. Soc. Lond. B. **256**: 113–118.
- FERIANCOVÁ-MASÁROVÁ Z. 1997: Hniezdné ornitocenózy urbánnych celkov južnej časti Malých Karpát v rokoch 1963–1965 a 1995–1997. — Tichodroma **10**: 78–84.
- KALIVODOVÁ E. & BRTEK V. 1977: Vtáctvo severnej časti Malých Karpát. — Biol. práce **23**: 6–107.
- KROPIL R. 2002: Muchárik čiernohlavý (*Ficedula hypoleuca*). — Pp.: 532–535. In: DANKO Š., DAROLOVÁ A. & KRISTÍN A. (eds.): Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava.
- MATOUŠEK B. 1956: Príspevok k oológii slovenskej avifauny. — Biol. práce **2**: 1–88.
- ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY SR: Informačný systém taxónov a biotopov Ver. 3.4.1. Aktualizované 14. 06. 2006 [citované 29.7.2010].

Došlo: 30. 7. 2010

Prijaté: 6. 9. 2010

Hniezdenie volavky popolavej (*Ardea cinerea*) na hornej Nitre (Z Slovensko)

Breeding of the Grey Heron (Ardea cinerea) in the region of horná Nitra (W Slovakia)

Vladimír SLOBODNÍK¹ & Roman SLOBODNÍK²

¹ŠOP SR, Správa CHKO Ponitrie, Dlhá 3, 971 01 Prievidza, Slovensko; vladimir.slobodnik@soprs.sk

²Katedra ekológie a environmentalistiky, Fakulta prírodných vied UKF, Tr. Andreja Hlinku 1, 949 74 Nitra, Slovensko; roman.slobodnik@ukf.sk

Na Slovensku patrí volavka popolavá (*Ardea cinerea*) k pravidelným hniezdičom, pričom prevládajú údaje o predpokladaných hniez-

deniach a dokázaných hniezdení je spravidla menej ako 50%. Hniezdi v územiach s rozsiahlejšími vodnými plochami a vytvára kolónie

s niekoľkými až niekoľkými desiatkami hniezd. Nachádzajú sa aj jednotlivé hniezda, ktoré obyčajne neboli dlhodobo používané (Šťastný et al. 1994, Šťastný et al. 2006). Dokážu hniezdiť v porastoch trste, aj na stromoch. Darolová et al. (2002) uvádzajú, že na rozdiel od východného Slovenska, na západnom hniezdia výlučne na stromoch. Avšak aj tu občas hniezdia v poraste trste (1 hniezdo v kontakte s vodnou plochou na VN Vráble z roku 1997, vlastné nepublikované údaje; 3 hniezda v trstí v NPR Parížske močiare v roku 2001; Trnka et al. 2003).

Na hornej Nitre sa volavky v minulosti vyskytovali len počas jarnej a jesennej migrácie (Šrank & Slobodník 1988, Richter et al. 1990). Neskôr, najmä po náraste plôch Košských mokradí od r. 1990, sa druh vyskytoval celoročne a koncom hniezdnej periódy boli evidované jedince adultné aj subadultné. V blízkom okrese Partizánske, zistil S. Harvančík hniezdenie 2–3 párov pri Brodzanoch, na okraji lesa v značnej vzdialenosti od vody (Darolová et al. 2002), jednalo sa o hniezdenie na borovicách (S. Harvančík in verb.). Do roku 2009 bolo hniezdenie volaviek popolavých v okrese Prievidza predpokladané. Prvýkrát sa volavky pokúsili hniezdiť na odumretých stromoch v mokradiach južne od obce Koš v roku 2000, ale vtedy rybári zlikvidovali rozostavané hniezdo. Až v roku 2010 sa podarilo dohľadať dve hniezda volaviek popolavých na dvoch lokalitách, pričom vzdialenosť medzi nimi bola 690 metrov. Jedná sa o prvé prípady dokázaného hniezdenia tohto druhu na hornej Nitre.

Prvé hniezdo v Novákoch, miestna časť Laskár, avizoval E. Tatay (in verb.). Hniezdnu lokalitu tvorí pestrá skladba biotopov. Parková zeleň bývalého kaštieľa so staršími stromami, skupiny ovocných stromov, lúčne spoločenstvá, podmáčané plochy s ostricami a pálkou a zachovaný brehový porast v nive potoka Ťakov. Hniezdo bolo postavené vo výške približne 18 metrov, odchované tu boli 4 mláďatá, ktoré opustili hniezdo v druhej polovici júla. Je

zaujímavé, že hniezdny strom (vyschnutá lipa – súčasť parkových drevín) sa nachádza približne 20 metrov od samostatného stĺpa s aktívnym hniezdom bocianov bielych.

Druhé hniezdo v nive potoka Metrboš hlásil P. Hrdý (in verb.) z Prievidze. Aj v tomto prípade si hniezdny pár volaviek vybral odumretý strom, uprostred mokrade v nive potoka. Hniezdo bolo približne 2 metre nad vodnou hladinou. Odchované tu boli 3 mláďatá, ktoré opustili hniezdo v druhej dekáde júla. Nakoľko táto lokalita je často navštevovaná rybármi, je podozrivé že ich správanie umožnilo aj na tejto lokalite odchovať volavkám svoje mláďatá. Aj vývoj hniezdenia volaviek na hornej Nitre potvrdil, že rozšírenie a zvyšovanie početnosti párov na hniezdiskách je do veľkej miery určované vzťahom rybárov k tomuto druhu. Podobné údaje zaznamenali v Česku aj Šťastný et al. (2006).

Literatúra

- DAROLOVÁ A., DANKO Š. & BALLA M. 2002: Volavka popolavá (*Ardea cinerea*). — Pp: 94–97. In: Danko Š., Darolová A. & Krištín A. (eds.): Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava.
- RICHTER I., SLOBODNÍK V. & ŠRANK V. 1990: Chránené a ohrozené živočíchy. — Pp: 69–81. In: BRTEK J. (ed.): Příroda horného Ponitria. Osveta, Martin.
- ŠRANK V. & SLOBODNÍK V. 1988: Príspevok ku skladbe vtáctva v širšom okolí Prievidze. — Pp: 119–159. In: REMIÁŠOVÁ M. (ed.): Horná Nitra 13, OSVETA, Martin.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2001–2003. — Aventinum, Praha.
- ŠŤASTNÝ K., HUDEC K., MATOUŠEK B. & MOŠANSKÝ A. 1994: *Ardea cinerea* Linnaeus, 1758 – volavka popelavá. — Pp.: 303–318. In: HUDEC K. et al. (ed.): Fauna ČR a SR, Ptáci 1. Academia, Praha.
- TRNKA A., ČAPEK M., KLOUBEC J. 2003: Vtáky Národnej prírodnej rezervácie Parížske močiare. — VEDA, Bratislava.

Došlo: 27. 7. 2010

Prijaté: 7. 11. 2010